

A ט"ד

Intro

Today we will Be"H learn ל"ז of דף of קמא דף לו. Some of the topics we will learn about include:

מועד סתמא
הוי מועד לכל

A Machlokes whether an animal that becomes a מועד by goring a specific type of victim, is also a מועד regarding other types, unless it clearly demonstrated that it does not gore other types?

This includes:

מועד למינו

מועד לשאינו מינו

Whether an animal that gores a certain species three times becomes a מועד regarding all species;

מועד לאדם

מועד לבהמה

Whether an animal that gores three people also becomes a מועד regarding animals, and similarly

חזרה דבהמה

Whether refraining from goring three animals causes it to revert to a תם only regarding animals or also regarding people;

מועד לקטנים

מועד לגדולים

Whether an animal that gores three young animals is also מועד regarding grown animals;

מועד לשבתות

מועד לחול

Whether an animal that gores on three consecutive שבתות is also a מועד regarding weekdays.

B מועד

The Gemara also discusses how an animal can become a מועד for a specific pattern of behavior, including:

מועד לסירוגין

By goring every other potential victim;

מועד לדילוגין

By goring monthly but jumping a day ahead each time.

שור של הקדש ושל כנעני

Damages involving animals of הקדש or non-Jews;

A

מועד סתמא הוי מועד לכל

מועד לאדם
מועד לבהמה

מועד למינו
מועד לשאינו מינו

מועד לשבתות
מועד לחול

מועד לקטנים
מועד לגדולים

B

מועד

שור של הקדש ושל כנעני

1 So let's review...

The Mishnah discusses an animal that became a מועד by goring three similar victims; and the Gemara offers two interpretations of the Mishnah:

1. According to רב זביד, the Mishnah reads as follows:

שור שהוא מועד למינו ואינו מועד לשאינו מינו וא"ו with a ו"ו, which makes the phrase ואינו מועד לשאינו מינו

Part of the description of the case, as follows:

An ox that is a מועד regarding oxen, but is NOT a מועד regarding other species, as Rashi explains

דעבריהו להו קמיה ולא נגח It had the opportunity to gore them and did not, thereby establishing that it ONLY gores oxen.

OR

מועד לאדם ואינו מועד לבהמה

As the Gemara explains, this means

מועד לאדם ולבהמה וחזר מבהמה

If the animal was a מועד regarding both people and animals, and then reverted to its status as a תם regarding animals,

דקאי גבי בהמה תלתא זימני ולא נגח

By standing near animals and not goring them, but has not reverted regarding people;

OR

מועד לקטנים ואינו מועד לגדולים

It is a מועד regarding calves, but not regarding grown oxen; The ruling is;

את שהוא מועד לו משלם נזק שלם

ואת שאינו מועד לו משלם חצי נזק

He pays שלם נזק for goring those regarding whom it is a מועד, and pays חצי נזק for all others.

1

The Mishnah discusses...

An animal became a מועד by goring three similar victims

Two interpretations:

1

According to רב זביד, the Mishnah reads as follows:

אינו מועד לשאינו מינו	שור שהוא מועד למינו
-----------------------	---------------------

An ox that is a מועד regarding oxen, but is NOT a מועד regarding other species

- OR -

אינו מועד לבהמה	מועד לאדם
-----------------	-----------

מועד לאדם ולבהמה וחזר מבהמה דקאי גבי בהמה תלתא זימני ולא נגח

- OR -

אינו מועד לגדולים	מועד לקטנים
-------------------	-------------

It is a מועד regarding calves, but not regarding grown oxen

ואת שאינו מועד לו משלם חצי נזק	את שהוא מועד לו משלם נזק שלם
--------------------------------	------------------------------

2 According to this understanding, we can infer from the Mishnah
 הא סתמא
 הוי מועד
 If the animal did not encounter, and specifically show that it does not gore other potential victims, but merely happened to attack only a certain type, it is nevertheless a מועד regarding all victims. Therefore,
 מועד למינו
 מועד לשאינו מינו
 Furthermore,
 מועד לקטנים
 הוי מועד לגדולים
 Even a מועד regarding calves is assumed to be מועד regarding oxen.

However, the Gemara cites the opinion of סומכוס, who holds
 חזרה דבהמה
 לאו חזרה היא
 The animal cannot revert to being a תם regarding animals while remaining a מועד regarding people.

2

According to this understanding, we can infer from the Mishnah:
הא סתמא הוי מועד
If the animal did not specifically show that it does not gore other potential victims, but merely happened to attack only a certain type, it is nevertheless a מועד regarding all victims

Therefore,
**מועד למינו
 מועד לשאינו מינו**

Furthermore,
**מועד לקטנים
 הוי מועד לגדולים**

However, the Gemara cites סומכוס who holds
**חזרה דבהמה
 לאו חזרה היא**
The animal cannot revert to being a תם regarding animals while remaining a מועד regarding people

3

2.

According to רב פפא, the Mishnah reads as follows:

שור שהוא מועד למינו

אינו מועד לשאינו מינו

אינו without a ו"ו, which makes the phrase

אינו מועד לשאינו מינו

Not part of the description of the case, but the ruling, as follows:

An ox that is a מועד regarding oxen is NOT automatically a מועד regarding other species as well. Furthermore, מועד לאדם

אינו מועד לבהמה

Even a מועד regarding people is not מועד regarding animals. And

מועד לקטנים

אינו מועד לגדולים

A מועד regarding calves is not a מועד regarding oxen.

In all these cases, the Mishnah continues,

את שהוא מועד לו משלם נזק שלם

ואת שאינו מועד לו משלם חצי נזק

He pays שלם נזק for goring those regarding whom it is a מועד, and pays חצי נזק for all others.

According to this understanding, the Mishnah indicates שתמא לא הוי מועד

An animal is only a מועד regarding the specific type of victim it targeted, while סומכוס maintains

מועד לאדם

מועד לבהמה מק"ו

A מועד regarding people IS considered a מועד regarding animals.

3

2

According to רב פפא,
the Mishnah reads as follows:

שור שהוא מועד למינו

אינו מועד לשאינו מינו

An ox that is a מועד regarding oxen
is NOT automatically a מועד regarding other species

Furthermore,

מועד לאדם

אינו מועד לבהמה

And

מועד לקטנים

אינו מועד לגדולים

ואת שאינו
מועד לו

משלם חצי נזק

את שהוא
מועד לו

משלם נזק שלם

4 The Gemara brings support for רב זביד from the next section of the Mishnah:
 אמרו לפני רבי יהודה
 ה"ז מועד לשבתות
 ואינו מועד לחול
 What is the Halachah regarding an animal that only gores on Shabbos?
 answered רבי יהודה
 אמר להם
 לשבתות משלם נזק שלם
 לימות החול משלם חצי נזק
 It is a מועד regarding goring on Shabbos and not regarding weekdays.
 The Mishnah concludes
 אימתי הוא תם
 משיחזור בו ג' ימי שבתות
 It only reverts to a תם if it desists from goring on three consecutive שבתות.

Now, according to רב זביד, that we read ואינו with a וא"ו, שילוי הוא דקא משיילי ליה והוא נמי קמהדר להו
 They asked רבי יהודה regarding the case of ואינו לשבת ואינו מועד לחול, and he answered accordingly;

However, according to רב פפא, that we read אינו without a וא"ו, אגמורי הוא דקא מגמרי ליה
 They stated that מועד לשבת אינו מועד לחול, expressing that it is not a מועד regarding weekdays;
 Were they teaching רבי יהודה this Halachah?
 Furthermore,
 מאי קא מהדר להו
 If they already knew the Halachah, what was his response?
 Therefore, רב זביד's version is correct.

4 The Gemara brings support for רב זביד from the next section of the Mishnah:

אמרו לפני רבי יהודה
 ה"ז מועד לשבתות ואינו מועד לחול?
 אמר רבי זביד:
 לשבתות משלם נזק שלם
 לימות החול משלם חצי נזק

אימתי הוא תם
 משיחזור בו ג' ימי שבתות

According to רב פפא...	According to רב זביד...
שור שהוא מועד למינו אינו מועד לשאינו מינו	שור שהוא מועד למינו ואינו מועד לשאינו מינו
אמורי פוא דקא אמרי איב	איוי פוא דקא אטיילי איב ופוא נתי קאפדר אבו
Were they teaching this Halachah?	
Furthermore, מאי קא מהדר אבו?	

5 However, the Gemara adds that even according to רב פפא that סתמא לא הוי מועד
 A מועד for one species is not a מועד for other species.
 Nevertheless,
 נגח שור חמור וגמל
 נעשה מועד לכל
 If it gored three different animals, it is a מועד regarding all species.
 =====

The Gemara adds...

Even according to רב פפא that סתמא לא הוי מועד
 Nevertheless,
 נגח שור חמור וגמל
 נעשה מועד לכל
 If it gored three different animals, it is a מועד regarding all species

6 The Gemara cites a ברייתא that discusses types of מועד:

ראה שור נגח שור לא נגח
 שור נגח שור לא נגח
 שור נגח שור לא נגח
 נעשה מועד לסירוגין לשוורים
 If it encountered six oxen, and only gored the first, third, and fifth ox, according to רב פפא it is a מועד to gore every other ox it sees.
 However, Tosfos explains, according to רב זביד
 לכל דבר הוי מועד
 It is a מועד regarding all species; unless,
 ראה שאר בהמות ולא נגחן
 It encountered other animals and did NOT gore.

An additional case:

ראה שור נגח חמור לא נגח
 סוס נגח גמל לא נגח
 פרד נגח ערוד לא נגח
 נעשה מועד לסירוגין לכל
 If it saw six different types of animals, and gored every other one, it is a מועד to gore every other animal, regardless of its type.

6

ברייתא:

ראה שור נגח - שור לא נגח - שור נגח
 שור לא נגח - שור נגח - שור לא נגח

נעשה מועד לסירוגין לשוורים

ראה שור נגח - חמור לא נגח - סוס נגח
 גמל לא נגח - פרד נגח - ערוד לא נגח

נעשה מועד לסירוגין לכל

7 The Gemara now poses a series of queries according to רב פפא:

1.
 נגח שור שור שור חמור וגמל
 If it gored three oxen, a donkey and a camel,
 שור בתרא
 בתר שוורים שדינן ליה
 Do the first three incidents indicate a pattern of מועד regarding oxen, and the last two incidents do not suffice to make it a מועד regarding other animals; OR
 הא שור בתרא
 בתר חמור וגמל שדינן ליה
 After goring two oxen, it began a new pattern by goring three different animals, and so it IS a מועד regarding all animals?

7

The Gemara now poses a series of queries according to רב פפא:

1

נגח שור - שור - שור - חמור - וגמל

הא שור בתרא
 בתר חמור וגמל
 שדינן ליה?

After goring two oxen, it began a new pattern by goring 3 different animals, and so it IS a מועד regarding all animals?

שור בתרא
 בתר שוורים
 שדינן ליה?

The last two incidents do not suffice to make it a מועד regarding other animals?

8 2. חמור וגמל שור שור ושור
 If it first gored the donkey and camel, and then three oxen, the same question applies:
 הא' שור קמא
 בתר חמור וגמל שדינן ליה
 Did it establish a pattern of goring all animals by goring the first three animals, and it is מועד לכל?
 OR
 בתר שוורים שדינן ליה
 Perhaps it began a new pattern by goring three oxen, and it is only מועד for oxen?

3. שבת שבת ושבת אחד בשבת ושני בשבת
 If it gored on three consecutive שבתות, and then on the following Sunday and Monday,
 הא שבת בתרייתא
 בתר שבת הוא דשדינן ליה
 Is it a מועד regarding Shabbos, and the next two goring were not part of a pattern, OR
 בתר אחד בשבת ושני בשבת שדינן ליה
 Did the third Shabbos begin a pattern of goring on three consecutive days, and it is a מועד for all days?

9 4. חמישי בשבת וערב שבת ושבת שבת ושבת
 If it gored on Thursday, Friday, and Shabbos, and on the next two שבתות as well, the same question applies:
 הא שבת קמייתא
 בתר חמישי בשבת וע"ש שדינן ליה
 Did the first Shabbos complete the pattern of goring on any day, OR
 בתר שבתות הוא דשדינן ליה
 Perhaps it began a new pattern of goring only on Shabbos?

The Gemara responds
 תיקו
 Leaving these questions unresolved.
 =====

10 The Gemara now discusses another pattern of מועד:
 As Tosfos explains
 נגח ג' פעמים בט"ו בחודש
 הוי מועד
 An animal that goes on the same day of three consecutive months is a מועד regarding that day of the month.
 The Gemara therefore discusses
 נגח שור
 יום ט"ו בחודש זה
 ויום ט"ז בחודש זה
 וי"ז בחודש זה
 If an ox gored on the fifteenth of the month, then on the sixteenth of the next month, and then on the seventeenth of the third month, it is a מחלוקת whether it has established a pattern, as seen from the following מחלוקת regarding נדה:
 ראתה יום ט"ו בחודש זה
 ויום ט"ז בחודש זה
 ויום י"ז בחודש זה
 If a woman became a נדה on the fifteenth day of the month, on the sixteenth day of the following month, and on the seventeenth day of the third month,
 רב אמר
 קבעה לה וסת
 This suffices to establish a pattern, and she is expected to become a נדה on the eighteenth day of the fourth month.
 שמואל אמר
 עד שתשליש בדילוג
 The first time was not necessarily part of the pattern, and it is not a pattern until she skips a day for the third time, i.e. she sees the fourth month on the eighteenth, because it is the three intervals that establish the pattern.
 =====

10 Another pattern of מועד:

נגח שור
יום ט"ו בחודש זה
ויום ט"ז בחודש זה
וי"ז בחודש זה

▼

נדה *מחלוקת* *whether it has established a pattern,*
as seen from the following: *מחלוקת* *regarding*

ראתה יום ט"ו בחודש זה
יום ט"ז בחודש זה
יום י"ז בחודש זה

⏟

שמואל אמר   **רב אמר**
עד שתשליש   **קבעה לה**
בדילוג   **וסת**

11 Zugt di Mishnah
 שור של ישראל שנגח שור של הקדש
 ושל הקדש שנגח לשור של הדיוט
 פטור
 If an individual's ox gored an ox owned by the הקדש, or the reverse, there is no liability, שנאמר
 שור רעהו
 ולא שור של הקדש
 The Pasuk refers to damages between two oxen owned by individuals.

The Gemara cites another opinion:
 רבי שמעון בן מנסיא אומר
 שור של הקדש שנגח שור של הדיוט פטור
 If the שור המזיק belongs to the הקדש, they are indeed פטור.
 However,
 ושור של הדיוט שנגח שור של הקדש
 בין תם בין מועד משלם נזק שלם
 However, if the שור המזיק belongs to an individual, he is always fully liable for goring an ox of הקדש.
 His reasoning is;
 הכל היו בכלל נזק שלם
 The Pasuk first states the obligation of נזק שלם for a שור ומועד; and then
 כשפרט לך הכתוב רעהו גבי תם
 רעהו הוא דתם משלם חצי נזק
 מכלל דהקדש בין תם בין מועד
 משלם נזק שלם
 The Pasuk grants an exemption to תם, and then excludes הקדש. Therefore, we understand the Pasuk to be excluding damages to property of הקדש from the exemption of תם.
 Otherwise,
 דא"כ נכתוב קרא להאי רעהו גבי מועד
 If the Pasuk meant to exempt damages of הקדש completely, it would have mentioned this exemption in the previous section of מועד.

11 משנה:

<p>ושל הקדש שנגח לשור של הדיוט</p>	<p>שור של ישראל שנגח שור של הקדש</p>
<p>פטור</p>	
<p>לנאמר שור רעהו ולא לנזק שלם</p>	

The Gemara cites another opinion:

<p>שור של הקדש שנגח שור של הדיוט בין תם בין מועד משלם נזק שלם</p>	<p>שור של הקדש שנגח שור של הדיוט פטור</p>
---	---

His reasoning is;
 הכל היו בכלל נזק שלם
 The Pasuk first states
 the obligation of נזק שלם for a מועד; and then
 כשפרט לך הכתוב רעהו גבי תם
 רעהו הוא דתם משלם חצי נזק
 מכלל דהקדש בין תם בין מועד
 משלם נזק שלם
 דא"כ נכתוב קרא להאי רעהו גבי מועד